

מרץ 2019

לרכז/ת הפקות תקשורת וקולנוע שלום,

הנדון : הנחיות להפקת פרוייקט הגמר 5 יח"ל
הפקות תקשורת (862-589) ובמערכות קולנוע (828-589)

בהמשך להנחיות [חוזר המפמ"ר](#) כל התלמידים הניגשים לפרוייקט הגמר ברמת 5 יח"ל ידרשו להפגין ידע ומיומנות ברמה גבוהה יותר שתבוא לידי ביטוי הן בתיק הפקה המורחב והן בסרט עצמו. כל הדרישות המפורטות בהמשך, רלוונטיות לפרוייקט עלילתי או תעודי אלא אם כן צויין אחרת.

שימו לב

פרוייקטים הניגשים למסלול 5 יח"ל צריכים לקבל את אישור הפיקוח עד סוף חודש נובמבר. (שלושה חודשים מתחילת שנה"ל)

רון גרבר - מדריך מחוז דרום, מרכז וירושלים - meg.tikshoret@gmail.com
משה הקמן - מדריך מחוז צפון - hackman.moshe@gmail.com
בילאל יוסף - מדריך סקטור ערבי - bilal.aisha@gmail.com

הדרישות להפקת פרויקט גמר עלילתי 5 יח"ל

<u>תוספות</u>	<u>מרכיב</u>										
<p>1. דרישות תיק ההפקה 3 יח"ל 2. 3. שילוב אמצעי המחשה והדגמה בתיק ההפקה, הבנוי משלושה שלבים:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="text-align: center;">סקירה ספרותית ופילמוגרפית</td> <td style="text-align: center;">שלב ראשון</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">↓</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">פילמוגרפיה וניתוחה (רשימות מקורות ביבילוגרפיים בהמשך המסמך)</td> <td style="text-align: center;">שלב שני</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">↓</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">יישום</td> <td style="text-align: center;">שלב שלישי</td> </tr> </table> <p><u>יש ללחוץ על הקישורים לקריאה מורחבת בכל נושא</u></p> <p>2. מושגים במקצועות ההפקה</p>	סקירה ספרותית ופילמוגרפית	שלב ראשון	↓		פילמוגרפיה וניתוחה (רשימות מקורות ביבילוגרפיים בהמשך המסמך)	שלב שני	↓		יישום	שלב שלישי	<p>תיק הפקה 5 יח"ל</p>
סקירה ספרותית ופילמוגרפית	שלב ראשון										
↓											
פילמוגרפיה וניתוחה (רשימות מקורות ביבילוגרפיים בהמשך המסמך)	שלב שני										
↓											
יישום	שלב שלישי										
<p>1. קונספט מנומק של כל בעל תפקיד א.. צילום ותאורה ב.. בימוי ושפה קולנועית ג.. עריכה ועיצוב פס-קול</p> <p>2. נקודת מבט ברורה ומנומקת (מי מספר את הסיפור) לפחות סצנה לילה אחת ועבודה עם תאורה</p>	<p>סרט גמר</p>										
<p>לצפייה במרכיבי ההערכה של פרויקט גמר 5 יח"ל עלילתי</p>											

הערה: לא ניתן לוותר על אף שלב בשילוב אמצעי המחשה והדגמה, כל שלב נסמך על השלב הקודם לו בכל אחד מהשלבים על כל איש צוות להתייחס לשלושת שלבי ההפקה במידת האפשר:

- pre production
- production
- post production

הדרישות להפקת פרויקט גמר תיעודי 5 יח"ל

<u>תוספות</u>	<u>מרכיב</u>						
<p>1. דרישות תיק ההפקה 3 יח"ל</p> <p>2. שילוב אמצעי המחשה והדגמה בתיק ההפקה, הבנוי משלושה שלבים:</p> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> <table border="1" style="margin: 0 auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px; text-align: center;">סקירה ספרותית ופילמוגרפית</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">שלב ראשון</td> </tr> </table> <p style="text-align: center; margin: 5px 0;">↓</p> <table border="1" style="margin: 0 auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px; text-align: center;">פילמוגרפיה וניתוחה (רשימות מקורות ביבליוגרפיים בהמשך המסמך)</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">שלב שני</td> </tr> </table> <p style="text-align: center; margin: 5px 0;">↓</p> <table border="1" style="margin: 0 auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px; text-align: center;">יישום</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">שלב שלישי</td> </tr> </table> </div> <p><u>יש ללחוץ על הקישורים לקריאה מורחבת בכל נושא</u></p> <p>2. מושגים במקצועות ההפקה</p> <p>3. תחקיר: (א) אינטרנטי/ ארכיוני (ב) דמות מצולמת (שלא לוקח חלק כחומר גלם לסרט) (ג) תחקיר שטח (ביקור בכל המקומות לפני ימי הצילום)</p>	סקירה ספרותית ופילמוגרפית	שלב ראשון	פילמוגרפיה וניתוחה (רשימות מקורות ביבליוגרפיים בהמשך המסמך)	שלב שני	יישום	שלב שלישי	<p>תיק הפקה 5 יח"ל</p>
סקירה ספרותית ופילמוגרפית	שלב ראשון						
פילמוגרפיה וניתוחה (רשימות מקורות ביבליוגרפיים בהמשך המסמך)	שלב שני						
יישום	שלב שלישי						
<ul style="list-style-type: none"> ● נקודת מבט ברורה ומנומקת (מי מספר את הסיפור) ● לפחות סצנה אחת מבווימת הכוללת: <ol style="list-style-type: none"> 1. סיור לוקיישנים 2. פלור-פלן 3. תסריט סצנה 4. שוטינג 1. לפחות ארבע סצנות - ראיונות בלוקיישנים שונים עם אותה הדמות נחשב כראיון אחד) 	<p>סרט גמר</p>						
<p>לצפייה במרכיבי ההערכה של פרויקט גמר תיעודי</p>							

הערה: לא ניתן לוותר על אף שלב בשילוב אמצעי המחשה והדגמה, כל שלב נסמך על השלב הקודם לו בכל אחד מהשלבים על כל איש צוות להתייחס לשלושת שלבי ההפקה במידת האפשר:

- production
- post production

פירוט שלב ראשון -סקירה ספרותית ופילמוגרפית

הנחיות חובה:

- סקירה ספרותית ופילמוגרפית של הז'אנר אחת לכל הצוות בהיקף מינמלי של לפחות עשרה עמודים .
- לפחות 3 מקורות ביבליוגרפיים מחקריים של הז'אנר (מקורות ביבליוגרפיים מובאים בסוף המסמך)
- לפחות 3 איזכורים פילמוגרפיים של סרטים בולטים/משמעותיים בז'אנר ואת השפעתם.
- איזכור המקור בגוף העבודה כמקובל במראי מקום עפ"י כללי העבודה האקדמית.
- כללי כתיבה אקדמית.

הסבר מורחב:

לקולנוע יש היסטוריה ארוכה עם ייצוגים, כללים וקונבנציות המתאימות לכל ז'אנר, למשל לא היינו מצפים מקומדיה רומנטית שתהיה בתאורה (ובתכנים) חשוכים כמו שלא היינו מצפים מסרט אקשן קצבי שילאה אותנו בשוטים ארוכים וקצב עריכה איטי. הסקירה הספרותית היא למעשה הכרות מעמיקה ראשונה של הצוות עם סוגת הסרט וזיהוי תכונות משותפות החוזרות על עצמן בשני מסלולים מרכזיים:

1. **מסלול התוכן** - העוסק בעולם הפנימי של הסרט, על התלמידים לזהות תכונות משותפות בבניית הדמויות, הקונפליקט, תמות, אווירה ועוד.
2. **מסלול הצורה** - העוסק בעולם העיצוב של הסרט, על התלמידים לזהות תכונות משותפות בתאורה, בבימוי המצלמה, תפאורה, הלבשה ועוד.

הערה: במהלך הסקירה הספרותית התלמידים צריכים להבין כי השפה הויזואלית (הצורנית) לא מקרית והיא מתקיימת ומשתנה בהתאם לז'אנר ולפי חזון הבמאי וכך גם מצופה מבחירותיהם בפרויקט הגמר.

פירוט שלב שני - פילמוגרפיה וניתוחה

הנחיות חובה:

- חובה על כל איש צוות לכתוב מנקודת תפקידו המקצועי בפרויקט הגמר.
- ניתוח של לפחות 3 סצנות מסרטים שונים מנקודת תפקידו המקצועי של כל אחד מאנשי הצוות.
- מינימום היקף לניתוח כל סצנה עמוד אחד. (3 סצנות כפול עמוד = 3 עמודים לכל איש צוות)
- כל איש צוות רשאי לבחור 3 סצנות לפי בחירתו. מתוך סרטים שהוקרנו בגוף שידור (לא סרטי בוגרים)
- ניתוח השוואתי בין שלושת הסצנות שנבחרו.
- הכרת מושגי 5 יח"ל וניתוח הסצנות לפיהם.
- הניתוח צריך להיות מעמיק ומציג דוגמות לתכונות זהות/מנוגדות/התפתחותיות מתוך הז'אנר.
- יש להדביק תמונות (פריימים) מתוך הסצנה המנותחת (עדיפות לקישורים לצפייה במידה ויש)

הערה- כיוון שאנו עוסקים במדיום ויזואלי, הניתוח לא חייב להיות בהכרח מנוסח בכתב בתוך תיק ההפקה, אנו מעודדים להיות יצירתיים ולהשתמש בדרכים מגוונות

הסבר מורחב:

לאחר סיום השלב הראשון (הסקירה הספרותית והפילמוגרפית) כאשר יש באמתחתנו מספיק מידע על התוכן והצורה של פרויקט הגמר אותו אנו רוצים להפיק, אנו מתחילים את שלב הפילמוגרפיה וניתוחה שהוא למעשה צפייה בסרטים מהז'אנר, של במאי, צלם, עורך או כל דבר אחר בעל זיקה לשלב הראשון, הסקירה הספרותית. לאחר הצפייה, על כל אחד מאנשי הצוות לנתח בצורה מעמיקה לפחות 3 סצנות מסרטים שונים ולמצוא בינן קשר (תכונות זהות/ התפתחות הז'אנר ועוד)

הניתוח צריך להתייחס בין היתר לנקודות הבאות:

במאי
<ul style="list-style-type: none">• בניית המיזנסצנה• מהי מערכת היחסים העוברת בין הדמויות המופיעות בסצנה וכיצד הצליחו לייצר אותה?

- מהו הרגש המוביל בסצנה (יתכן יותר מאחד) וכיצד יצרו אותו ?
- התייחסות להעמדת הדמויות ומשמעותה?
- מהם גדלי הפריים בסצנה ומדוע בחרו בהם ?
- מאיזו נקודת מבט מסופרת הסצנה (מי גיבור הסצנה) וכיצד הדבר בא לידי ביטוי בשוטינג ?

צלם

- מהו הרגש המוביל של הסצנה וכיצד המצלמה עוזרת לבטא רגש זה ?
- אפיון התאורה בסצנה (מהו האור המרכזי אור טבעי/מלאכותי ?)
- ניתוח התאורה בסצנה, מה תפקידה ומה התחושות שהיא מייצרת לצופה (יש להתייחס לתחושת הצופה בנוגע לדמויות ובנוגע לאווירה הכללית של הסצנה)
- אילו סוגי פנסים לדעתך השתמשו בסצנה (במידה האפשר)
- שרטוט של פלור-פלאן תאורה
- במידה ויש תנועות מצלמה, מה מטרתן וכיצד הן תורמות ?
- מהו סגנון הצילום המוביל ? (תזזיתי, מקובע, finding footage, מוקומנטרי וכו') ומדוע ?

עורך

- מה קצב השוטים בסצנה ומה הוא מייצר ?
- כיצד קצב העריכה עוזר לבמאי לספר את הסיפור ולהדגיש את הרגש שביקש ?
- האם יש סגנון/קונספט עריכה (קלאסי, מקביל, צולב, גאמפ קאט) ולמה ?
- התייחסות לפסקול: אפקטים, אמביאנס, מוזיקה ועוד. (האם הסאונד מורגש ?)

מפיק

- יש לנתח את הסצנה מבחינת מורכבותה ההפקתית ולהתייחס לנקודות הבאות:
- כמות שחקנים/ניצבים
 - נגישות ללוקיישן,
 - אמצעי צילום: דולי/סליידר/מנוף/מייצב ועוד)
 - כמות השוטים בסצנה והכנת ברייקדון לעמדות המצלמה
 - אילו תקלות יכולות להתרחש ביום צילום של סצנה כזו וכיצד אפשר להימנע/לפתור אותם ?
 - כיצד היית מציע לפשט את ההפקה ולהפוך אותה לנגישה לסרט שלכם ?

פירוט שלב שלישי - יישום

הנחיות חובה:

- חובה על כל איש צוות וכתוב מנקודת תפקידו המקצועי בפרויקט הגמר.
- בחירה של לפחות חמישה מרכיבים/ מקורות השראה לכל איש צוות ויישום בסרט.
- תמונות בתיק ההפקה של מקור ההשראה ומולה תמונת היישום כפי שבא לידי ביטוי בפרויקט הגמר.
- נימוק לבחירת כל ההשראה

הערה- כמו בשלב הקודם, להזכירכם שאנו עוסקים במדיום ויזואלי, הניתוח לא חייב להיות בהכרח מנוסח בכתב בתוך תיק ההפקה, אנו מעודדים להיות יצירתיים ולהשתמש בדרכים מגוונות

הסבר מורחב

בשלב זה, לאחר סיום שני השלבים הראשונים, לכל אחד מאנשי הצוות צריך להיות מאגר של מידע מקצועי המתאים להפקת סרט, כעת עליו לתרגם הלכה למעשה, כלומר יישום ההשפעות החיצוניות על סרט הגמר. כל איש צוות צריך לבחור לפחות חמישה מרכיבים, עריכה, צילום, תאורה, פריים, שוט, העמדת דמויות או כל מקור השראה אחר וליישם בסרט.

יש להדביק בתיק ההפקה תמונה ממקור ההשראה ולצידה תמונה מתוך הסרט ולנמק מדוע נעשה שימוש במקור בהשראה זה, מה ניסה להשיג?

רשימת מושגי חובה לבחינה בפרוייקטי הגמר בהפקות קולנוע ובתקשורת בכיתה י"ב

1. צילום ותאורה

- Foreground-background

אור וצל

עומק שדה

צמצם

מהירות תריס

פריים

צבעוניות ועיצוב הפריים

פרספקטיבה וזוויות צילום

עדשה רחבה /עדשה צרה

תאורה קשה ורכה

סוגי פנסים

שוט

תנועת מצלמה

צילום בחצובה / צילום כתף

2.בימוי

מיזנסצינה(העמדה)

סצינה

סיקוונס

Floor Plan

המשכיות

בחירת זוויות צילום

שלושת שלבי ההפקה והנחיית כל אנשי הצוות

"האצבע המורה של הבמאי" - היכולת וחובה לנמק כל החלטה

3. תסריטאות

תסריט/תחקיר

פרוטגוניסט /אנטגוניסט/קונפליקט/ארוע מחולל

דמות הגיבור ונקודת המבט

סצנות

טריטמנט

4. הפקה

Breakdown

לוקיישן

תיק הפקה החל משלב התסריט

5. עיצוב פס קול

Room ton

עיצוב פס קול ותיכנון האופי והסגנון שיעניק פס הקול לסרט

עריכת פס הקול

סאונד דיאגטי ואדיאגטי

סינק

סוגי מיקופונים והשימוש בהם

6. עריכה

תסריט עריכה בתעודי

המשכיות

נקודת מבט

Cut

עריכה צולבת

Jump cut

מונטאז'

ארגון הסצנות- לקביעת המבנה הדרמטי של הסרט

מעבר מסצנה לסצינה והמשכיות

לוגינג

קצב

משרד החינוך
המינהל למדע ולטכנולוגיה
הפיקוח על מגמת טכנולוגיות תקשורת